

UP Board Solutions for Class 8 Sanskrit Chapter 14 वाराणसी नगरी

अभ्यासः

प्रश्न 2.

एकवाक्येन उत्तरत

(क) इयं नगरी कस्याः पवित्रतटे विराजमाना अस्ति?

उत्तर

गङ्गायाः।

(ख) पितृणां श्राद्धक्रिया कुत्र भवति?

उत्तर

पिशाचमोचने।

(ग) भारतमाता-मन्दिरं कुत्र अस्ति?

उत्तर

सारनाथे।

(घ) भगवान् बुद्धः शिष्येभ्यः प्रथमज्ञानोपदेशं कुत्र अददात्?

उत्तर

सारनाथे।

प्रश्न 3.

मजूषातः पदानि चित्वा वाक्यानि पूरयत (पूरा करके)-

उत्तर

(क) स्कन्दपुराणस्य विश्वनाथस्य अस्याः वाराणस्याः विस्तरेण वर्णनं वर्तते।

(ख) अत्रैव काशीखण्डे प्रसिद्धं सुवर्णचूड मन्दिरम् अस्ति।

(ग) वाराणस्यां गङ्गायाः तीरे अनेके मनोहराः घट्टाः सन्ति।

(घ) ग्रहणसमये अपि अत्र महान् जनसमुदायः एकत्र भवति।

(ङ) वाराणसी भारतस्य सुप्रसिद्धं पुरातनं विद्याकेन्द्रमपि अस्ति।

प्रश्न 4.

अधोलिखितानि पदानि आधृत्य वाक्यानि रचयत (वाक्य रचकर)-

उत्तर

यथा – फलानि | – ते फलानि खादन्ति।।

(क) तीर्थस्थानानि – भारते बहूनि तीर्थस्थानानि सन्ति।

(ख) बहूनि – तत्र बहूनि चित्राणि सन्ति।

(ग) अनेकानि – अनेकानि पत्राणि पतन्ति।

(घ) मन्दिराणि – बहूनि मन्दिराणि शोभन्ते।

प्रश्न 5.

भिन्नवर्गस्य पदं चिनुत (चुनकर - भिन्नवर्ग
उत्तर

यथा- मयूराः, चटकाः, लताः, शुकः।
(क) पुस्तकम्, कलमः, मित्रम्, चित्रम्।
(ख) जलचरः, भूचरः, खेचरः, निशाचरः।
(ग) शिक्षिका, अध्यापिका, उपदेशिका, पुस्तिका।
(घ) तीर्थस्थानानि, घट्टानि, मन्दिराणि, मनोहराणि।

लताः
मित्रम्
निशाचरः
पुस्तिका
मनोहराणि

प्रश्न 6.

रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत (करके)-

यथा- वाराणस्यां गङ्गा उत्तरवाहिनी जाता।।

वाराणस्यां को उत्तरवाहिनी जाता?

(क) अत्रैव विश्वनाथस्य प्रसिद्धं सुवर्णचूडं मन्दिरम् अस्ति।

उत्तर

अत्रैव कस्य प्रसिद्धं सुवर्णचूडं मन्दिरम् अस्ति?

(ख) वाराणस्यां गङ्गा उत्तरवाहिनी जाता।

उत्तर

वाराणस्यां का उत्तरवाहिनी जाता?

(ग) शिक्षायाः विश्वविख्यातं केन्द्रं हिन्दूविश्वविद्यालयः अस्ति।

उत्तर

कस्याः विश्वविख्यातः केन्द्रः हिन्दूविश्वविद्यालयः अस्ति?

(घ) भगवान् बुद्धः प्रथमं ज्ञानोपदेशं शिष्येभ्यः अददात्।

उत्तर

भगवान् बुद्धः प्रथमं ज्ञानोपदेशं केभ्यः अददात्?

(ङ) वाराणसी अस्माकं पवित्रं तीर्थस्थानम् अस्ति।

उत्तर

वाराणसी केषाम् पवित्रं तीर्थस्थानम् अस्ति?

प्रश्न 7.

उदाहरणानुसारं रूपाणि लिखत (लिखकर)-

उत्तर

विभक्तिः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा	पयः	पयसी	पयासि
	यशः	यशसी	यशासि
द्वितीया	फलम्	फले	फलानि
	वनम्	वने	वनानि
तृतीया	केन	काभ्याम्	कैः
	तेन	ताभ्याम्	तैः
चतुर्थी	मधुनेः	मधुभ्याम्	मधुभ्यः
	वस्तुने	वस्तुभ्याम्	वस्तुभ्यः
पञ्चमी	वारिणः	वारिभ्याम्	वारिभ्यः
	अस्थिनः	अस्थिनाभ्याम्	अस्थिनाभ्यः
षष्ठी	मुखस्य	मुखयोः	मुखानाम्
	तृणस्य	तृणयोः	तृणानाम्
सप्तमी	मित्रे	मित्रयोः	मित्रेषु
	ज्ञाने	ज्ञानयोः	ज्ञानेषु